

PROPOSITIONES
EX
Jure Canonico & Civili
DESUMPTÆ

P-18-0-1138

8°-1457

In Nomine Domini
PROPOSITIONES

EX
JURE CANONICO.

*Ad Quinq; Libros Decretalium
Greg: IX. Pont: Max:*

I.

Decretum Gratiani per se non ha-
ber Authoritatem legalem quoad
omnia.

II.

Fructus, quos Provisi de certis Be-
neficiis ob omissionem intra duos menses
culpabiliter professionem Fidei, resti-
tuere tenentur; probabilius restituendi
sunt ante omnem sententiam Judi-
cis declaratoriam.

Aa

III.

III.

LEX Pontificia, ad hoc, ut obliget omnes per orbem fideles, sufficit, si promulgetur Romæ.

IV.

ACTUS à Jure irritatus simpliciter, est irritatus etiam pro foro interno.

V.

RESCRIPTUM tam Justitiæ, quam gratiæ per dolum, sub, vel obreptitiè obtentum, est ipso Jure nullum, & vitatur, etiamsi suppressio veri, vel expressio falsi non fuerit causa finalis, modò tamen ad substantiam rei petitiæ pertineat.

VI.

SI postulatio concurrat cum postu-
lati-

latione, sufficit conspiratio majoris partis Capituli, si verò cum electione postulandus, debet habere duas tertias, ut sortiatur effectum.

VII.

Prælaturis, Dignitatibus & Beneficiis Curatis præficiendi sunt digniores.

VIII.

Nullus Legatus etiam de latere adiri potest in prima instantia.

IX.

Restitutio in integrum ita fieri debet, ut læsus recipiat rem suam absq; ullo detrimento; lædens autem si bona fide egit, nihil perdat de suo, adeoq; ut neuter fiat ditior.

X.

Iuramentum calumnie non potest
qui-

quidem remitti expressè; bene tamen tacitè.

XI.

Iuramentum promissorium obligat sub gravi, si materia sit gravis, & sub levi tantum, si materia sit levis, adeoq; hic datur parvitas materiæ.

XII.

Iuramentum confirmat actum à Jure irritatum in favorem privatorum.

XIII.

Exceptiones peremptoriæ possunt quidem in secunda instantia opponi, nisi malitiosè & fraudulentè fuissent omissæ; non item dilatoriæ.

XIV.

Res judicata non habet locum in foro

foro interno conscientiae, adeoque per
sententiam, quae transit in rem judi-
catam, absolutus à debito tenetur sol-
vere sub peccato, si postea certò co-
gnoscat se debitorem fuisse, vel, si à-
ctor fuit, Jus sibi non competiisse, non
obstante, quòd bona fide litigaverit.

XV.

IN Curatis obliigatio residendi non
solum est Juris Ecclesiastici, sed eti-
am Divini & Naturalis saltem in thesi.

XVI

COadjutorem perpetuum, seu cum
Jure successionis solus Papa: tempo-
ralem verò Episcopis, & Prælatiis e-
xemptis regulariter etiam solus Papa;
Inferioribus autem non exemptis
Episcopus, aut superior Ordinarius
dare potest.

XVII.

XVII.

Alienatio rerum ecclesiasticarum immobilium & mobilium pretiosarum sine aliqua iusta causa & sine solemnitatibus debitis attentata, pro utroque foro est nulla, in quantum exigit favor Ecclesie.

XVIII.

Quamvis Prælati & Administratores Ecclesiarum res ecclesiasticas absque Juris solemnitate alienari prohibitas nequeant subijcere pignori, vel hypothecæ speciali, nihilominus possunt illas pro utilitate Ecclesie subijcere pignori, vel hypothecæ generali.

XIX.

Successor in Prælatura, vel Beneficio Ecclesiastico tenetur solvere debita ab Antecessoribus facta in utilitatem Ecclesie, vel in necessariam eorum
rum

rum, iisq; debitam sustentationem.

XX.

PRælati non possunt exigere hæreditatem, aut legitimam sui religiosi ante Patrem mortui.

XXI.

Parochus obligatur Missam applicare pro Parochianis, omnibus diebus festis & Dominicis.

XXII.

Non est de essentia religionis, ut vota, quæ in illa emittuntur, sint solemnia.

XXIII.

Iuris Patronatus capaces sunt omnes Christiani, etiam laici & femine, minores & pupilli, uti & filii familias: imo

Imo etiam excommunicati & irregulares.

XXIV.

Sponsalia posteriora non obligant, etiam dum priora fuere dissoluta percessionem, ingressum religionis, aut mortem sponsæ prioris.

XXV.

Matrimonium sub conditione impossibili, sive de futuro, sive de presenti initum regulariter valet statim, pariter ut absolutum & purum: adeoque vitiatum quidem conditio, non verò vitiatum Matrimonium.

XXVI.

Sponsalia secunda non valent, nec solvant priora prius inita cum alia persona, etiamsi secunda sponsa fuerit ignara priorum sponsalium, & quidem

non

non valent absolute ita, ut casu quo prior sponsa vel sponte cederet Jure suo, vel moreretur, aut religionem ingrederetur, non stringant.

XXVII.

QUamvis absolute loquendo licitum sit Christianis in suas terras recipere judæos; ordinariè tamen id nec expedit, nec licet.

XXVIII.

INfantes expositi, quorum parentes ignorantur, rectiùs habentur pro legitimis.

XXIX.

Nuntiare novum opus, quod sit in præjudicium boni publici, regulariter potest quilibet de populo; si autem præjudicet alicujus bono privati, ille qui habet Jus in re, vel prætendit, cuiq; per novum opus præjudicatur: nunti-

ari verò potest illi omni, qui in alteri-
us præjudicium molitur opus novum.

XXX.

AD essentiam Privilegii non requi-
ritur justa causa, nec scriptura nec pro-
mulgatio, sed insinuatio.

PROPOSITIONES

Ex

JURE CIVILI.

I.

HÆreditas ubi defertur ab intestato, liberi omnes legitimi & naturales simul, ex justis nuptiis tales parentibus succedunt, sive sint sui juris, sive in potestate patria, sive emancipati, sive masculi, sive fœminæ, sive puberes, sive impuberes, sive nati, sive posthumi, sive primo, sive ulteriore gradu veniant. Et quidem omnes immediati succedunt in capita; mediati autem si sint ex eadem stirpe, succedunt in capita, si ex diversa, succedunt in stirpes.

II.

Liberi legitimi & naturales simul,
per

per legitimationem tales, si sint legitimi per subsequens matrimonium, succedunt parentibus ab intestato. Legitimi per rescriptum Principis parentibus suis non succedunt, nisi aut legitimi sint nullis existentibus liberis legitimis, aut Princeps expressè in rescripto addiderit, quòd etiam in ordine ad effectum successionis ab intestato eos legitimare velit.

III.

Liberi legitimi tantum, ut adoptivi, si sint adoptati ab ascendente, & patri naturali, & adoptivo indistinctè succedunt, si ab extraneo, patri naturali indistinctè succedunt, patri adoptanti non aliter, quàm si adoptio usque ad mortem adoptantis persistit.

IV.

Liberi legitimi tantum, ut arrogati, si sint puberes, patri naturali succedunt

dunt; arrogatori autem non aliter,
quàm si arrogatio ad mortem arroga-
toris perstiterit, si sint impuberes, &
patri naturali & arrogatori succedunt,
esto mancipatio ante mortem arroga-
toris arrogationem infregerit.

V.

Liberi illegitimi, ut naturales ma-
tri succedunt; patri non nisi in duo-
bus casibus, & quidem duabus parti-
bus. *Imus.* si sint gradu proximi. *2dus.*
si legitima uxor, aut proles non adsint.
Illegitimi, ut spurii, patri non succedunt,
nisi matri, si sit plebeja. Illegitimi de-
nique ut adulterini, incestuosi, nefarii
sacrilegi neque patri, neque matri suc-
cedunt.

VI.

Parentes legitimi & naturales si-
mul, siue sint tales ex justis nuptiis,
siue per legitimationem, aut per subse-
quens matrimonium, aut per rescri-
ptum

ptum Principis factam, iis omnibus casibus, quibus liberi ipsis succedunt, & ipsi ad successionem liberorum vocantur, si liberi nullos descendentes gradu proximos post se relinquunt. Et quidem omnes immediati succedunt in capita, mediati verò si sint ex eadem linea, succedunt in capita, si ex diversa succedunt quasi in stirpes ita, ut unam partem capiant ex linea paterna, alteram dimidiam partem hereditatis ascendentes, ex linea materna habeant.

VII.

Parentes legitimi tantum, seu adoptantes, seu arrogantes liberis adoptatis, vel arrogatis puberibus aliter non succedunt, quàm si adoptio, vel arrogatio usque ad mortem liberorum duraverit, si adoptantes sint extranei, si ascendentes, indistinctè liberis adoptatis succedunt, modò sint gradu proximi. Pater tamen arrogator liberis arrogatis impuberibus omnino non succedit.

VIII

VIII.

Liberis illegitimis, ut naturalibus mater succedit, nec non spuris, si sit plebeja. Adulterinis autem, incestuosis, nefariis, sacrilegis neque Pater, neque mater succedit.

IX.

Fratres germani cum parentibus ad successionem fratris sui, & quidem in capita vocantur, cum quibus etiam liberi fratrum præmortuorum admittuntur, nec non etiam soli cum parentibus concurrentes ad successionem patris sui, eodem successionis jure gaudent.

X.

Fratres germani in successione fratris germani omnibus collateralibus, etiam fratribus consanguineis & uterinis præferuntur, atq; si soli concurrant, succedunt in capita, si fratrum

B germa-

germanorum præmortuorum liberi cum
iisdem concurrent, iidem succedunt
in capita, portionem tamen illam, quam
eorundem frater, si ad huc viveret,
accepturus fuisset, tenentur ejus libe-
ris dimittere.

XI.

Soli fratrum germanorum præmor-
tuorum liberi defuncto patre succe-
dunt in capita.

XII.

Quod si neque fratres germani, ne-
que eorum liberi adsint, præ reliquis
cognatis agnatisve fratres consangu-
inei & uterini ad successionem vocan-
tur ita, ut fratres consanguinei in bo-
nis patris a patre, uterini in bonis
maternis succedant.

XIII.

Nullis existentibus vel descenden-
tibus, vel ascendentibus, vel fratribus
germa-

germanis, aut eorum filiis, si defunctus post se relinquat ex fratre nepotem, & ex fratribus consanguineis vel uterinis filios, tunc soli filii ad successionem vocantur, nepos verò fratris excluditur.

XIV.

Post fratres consanguineos & uterinos admittuntur ad successionem ceteri collaterales, sive sint masculi, sive feminae, sive ex uno, sive ex utroque latere, ita tamen, ut proximiores semper eos excludant, qui sint remotiores.

XV.

Si verò neque descendentes, neque ascendentes, neque collaterales ad sint, ex æquitate conjux ad successionem vocatur, in cujus defectu Fiscus succedit.

XVI.

Quamvis ex pacto nudo nascatur
Ba obli-

obligatio naturalis, hæc tamen non
est ita efficax, ut de jure positivo pariat
actionem.

XVII.

Mutuum dare potest, qui est do-
minus, liberamque habet rerum sua-
rum administrationem, ac speciali jure
non prohibetur; accipere autem potest,
qui habet potestatem se obligandi, ac
etiam speciali jure non prohibetur.

XVIII.

Perfecto contractu mutui si æstima-
tio monetæ crescat, vel decrescat, tan-
ta reddenda est summa, quanta accepta
fuit tempore contractus.

XIX.

Usuræ lucratorię ex mutuo descen-
dentes Jure Divino, naturali, ac per
consequens humano sunt illicitę.

XX.

XX.

EVeniente casu, qui nec prævisus fuit, nec prævideri potuit, si commodans re commodata egere incipiat, potest eandem ante tempus completum recipere, remque deterioratam ante refusionem deteriorationis recipere regulariter non tenetur.

XXI.

Depositarius periculum rei in se suscipiens non tenetur ad casus fortuitos; neque censetur in mora esse, si ab hærede, aut procuratore interpellatus, prius quærat, quis sit hæres, aut mandatarius. Idemque ob impensas necessarias in rem depositam factas, tamdiu rem retinere potest, donec sibi nomine impensarum satisfactum fuerit.

XXII.

Possessio rei sequestratæ non transit
in

In sequestrem ita, ut illud tempus, quo res apud sequestrem manet, uni ex litigantibus non proficiat ad complendam præscriptionem.

XXIII.

Fidejussor, qui jurejurando se obligavit, non tamen ut principalem debitorem, non censetur renuntiâsse beneficio ordinis.

XXIV.

Exceptio ex causa mutui non numeratæ pecuniæ etiam post biennium opponi potest, ita, ut excipiens probare teneatur se pecuniam non accepisse.

XXV.

Deficiente cohærede jus accrescendi pertinet ad emptorem, cui portio vacans est restituenda.

XXVI.

XXVI.

Perfecto contractu emptionis venditionis illico periculum rei venditæ transit ad emptorem, ita, ut interim pretium solvere teneatur, esto ante traditionem res aliquo casu perierit.

XXVII.

Infra dimidium justii pretii læso de jure positivo non datur actio, qua vel venditor retractare venditionem, aut supplementum exigere, vel emptor excessum pretii repetere valeat.

XXVIII.

Ius redimendi rem venditam lapsu triginta annorum extinguitur, esto expressè cautum sit, ut in perpetuum reverendere liceat.

XXIX.

Locatio

Locatio rei perpetua, vel temporaria, quæ complectitur longum tempus, non transit in emphyteusim.

XXX.

Si emphyteuta ob crimen aliquod bona & statum amisit, commoditas fructuum percipiendorum cum dominio utili redit vel ad dominum directum, vel ad alios in concessione comprehensos, si aliqui adsint; si tantum bona amisit, emphyteusis quoad dominium utile manet penes emphyteutam, commoditas verò fructuum percipiendorum transit ad fiscum, quamdiu condemnatus vivit, eo mortuo transit cum jure emphyteutico vel ad successores comprehensos in concessione, vel, si illos non ad sint, ad dominum directum.

XXXI.

Emphyteuta rem in emphyteusim concessam

cessam inconsulto domino vendere non potest, debetque primum denuntiare domino, & si is requisitus non statim se resolverit, quod rem emere nolit, tenetur integros duos menses expectare.

XXXII.

IN societate absolutè universali divisio lucri & damni debet esse æqualis, licet collatio sit inæqualis; in universali autem secundum quid, aut particulari, si de partibus lucri aut damni nihil convenerit, ad collationem æqualem, divisio erit æqualis, ad inæqualem, divisio erit inæqualis; si in conventionem facta utraque pars tam lucri, quam damni expressa sit, statur conventioni, dummodo non sit iniqua; una tantum pars expressa porrigitur ad omiffam.

XXXIII.

Quando ex delicto principaliter agitur ad vindictam culpa lata non equipa-

æquiparatur dolo in ordine ad pœnam ordinariam, ob ipsã tamen culpam pœna alia pro mensura sceleris extra ordinem infligi potest.

XXXIV.

Datur condictio furtiva adversus hæredes furis in solidum, esto nihil ad eos pervenerit.

XXXV.

Qui rem suam vi alteri eripuit, tenetur ad dominium ei reddendum.

XXXVI.

Si quis defendendo se contra inustum aggressorem moderamen inculpatae tutelæ excesserit, pœnæ ordinariæ Legis Corneliæ non subjicitur, sed dictanda est eidem pœna arbitraria, pro majori, vel minori excessus gravitate dimetienda.

XXXVII.

XXXVII.

Pendente lite si primùm dominium supervenerit, actor nihilominus possidentem rei vindicatione vincere potest.

XXXVIII.

Actio Publiciana ad rem bona fide ac justo titulo acceptam, & ante præscriptionis tempus omissam repetendam, non solum ei, qui firmitus jus habet, sed etiam ipsi domino competit.

XXXIX.

Absentiã necessaria partium & probabilis indistinctè actioni rescissoriæ locum facit.

XXXX.

Manente eodem iudicio Actor Libellum mutare non potest.

XXXXI.

XXXXI.

OMnis actio civilis realis ex parte creditoris morte non finitur, sed datur ejusdem hæredibus.

XXXXII.

Nulla actio realis transit ad hæredes debitoris, sed morte ejus extinguitur, nisi etiam hæredes possideant.

XXXXIII.

Actio civilis personalis ex contractu orta, neque morte creditoris, neque debitoris extinguitur, sed & hujus hæredibus, & adversus istius hæredes datur in solidum, esto nihil ad eos pervenerit.

XXXXIV.

Actio criminalis morte tam actoris
ris

ris, quàm rei exspirat: excepto cri-
mine perduellionis & repetundarum.

XXXV.

EXceptiones per statutum in totum
tollì non possunt.

Ad Majorem DEI Gloriam.

Defendentur publicè in Collegio Studii
Universitatis Zamoscensis, Disputantibus in
contrarium Religiosis PP. Sacrae Theolo-
giae Doctoribus, & Studii Regentibus Mi-
norum Conventualium, ac P.P. Sacrae The-
ologiae Lectoribus, Reformatis, Ordinis S.
FRANCISCI, Conventuum Zamoscensium.
Ad objecta respondentibus V. MATTHÆO
KOSIARSKI AA. LL. & Philosophiae
Baccalaureo, & Generoso VALENTINO
SZCZESKI Sacrae Theologiae & Juris
Utriusq; Auditoribus. Annò Domini 1779.
Die 21. Mensis Julii,

KSIĘGOZBIÓR
MARCINA ZAMOYSKIEGO

4758

-KZ

4770-KZ

